

Beslisnota voor het College van B&W

Onderwerp: Beslisnota zienswijze kostenverdeelsleutel VRGZ

Collegedatum: 26 augustus 2025

Voorgesteld besluit

Het College van B&W besluit:

1. De raad voor te stellen de bijgevoegde zienswijze op de nieuwe kostenverdeelsleutel van de VRGZ vast te stellen.

Aanleiding

Het Algemeen Bestuur (hierna: AB) van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (hierna: VRGZ) stelt vast dat de huidige kostenverdeelsleutel niet langer voldoet aan de criteria van rechtvaardigheid, solidariteit en duurzaamheid. Deze conclusie volgt uit een extern onderzoek naar aanleiding van een verzoek van de gemeente West Betuwe.

Een kostenverdeelsleutel is de systematiek waarmee de gezamenlijke kosten van de VRGZ objectief over de deelnemende gemeenten worden verdeeld. Bijvoorbeeld op basis van inwonertal, historische kosten of andere relevante parameters.

Momenteel geldt de volgende verdeelregel: 12% op basis van inwonertal en 88% op basis van historische kosten. Dit hybride model is sinds 1 januari 2017 van kracht en in 2021 volledig ingevoerd. In het voorjaar van 2024 is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het onderzoek naar mogelijke actualisatie van deze systematiek.

Op 3 juli 2025 nam het AB een voorgenomen besluit om per 2027 over te gaan op een volledige verdeling via het gemeentefonds (cluster Crisisbeheersing en Brandweer), met een niet-lineaire ingroeiperiode van vijf jaar. De gemeenteraad kan een zienswijze indienen tot en met 29 september 2025 (zie bijlage 2 en 3).

Gewenst resultaat

Met de herziene kostenverdeelsleutel wordt weer voldaan aan de criteria transparantie, eenvoud, regionale solidariteit, bevordering van doorontwikkeling, rechtvaardigheid en duurzaamheid.

Argumenten

1.1. *In de zienswijze geeft de raad een reactie op de nieuwe verdeelsleutel.*

De nieuwe kostenverdeelsleutel sluit volledig aan bij het gemeentefonds (cluster Crisisbeheersing en Brandweer), dat is gebaseerd op objectieve en transparante maatstaven zoals inwoneraantal en sociale kenmerken. Hiermee ontstaat een uitlegbare en verantwoorde verdeelsleutel die recht doet aan de (financiële) draagkracht van gemeenten.

1.2. En benadrukt de raad de noodzaak voor een ingroeiperiode van vijf jaar.

Gemeenten met een toenemende bijdrage hebben voldoende tijd nodig om budgettair te kunnen meebewegen. Een gefaseerde ingroei vanaf 2027 voorkomt financiële druk en maakt de implementatie beheersbaar binnen gemeentelijke meerjarenbegrotingen.

1.3. De raad spreekt haar voorkeur uit voor een lineaire ingroei.

De gemeente Wijchen wil ook graag de mogelijkheid hebben om in te groeien. Het lineair ingroeimodel in namelijk financieel opzicht gunstiger. De gemeenteraad spreekt daarom haar voorkeur uit voor dit model.

1.4. De raad is bevoegd om een zienswijze in te dienen.

In de gemeenschappelijke regeling VRGZ, artikel 11a lid 5, staat dat besluiten die een financieel belang hebben, worden voorgelegd aan de gemeenteraden voor een zienswijze.

Tegenargumenten en risico's

1.1. Het Algemeen Bestuur is niet verplicht de ingediende zienswijzen over te nemen.

Het AB weegt alle ontvangen reacties af en neemt daaropvolgend zelfstandig het definitieve besluit over de kostenverdeelsleutel.

1.2. Er is onduidelijkheid over de manier van stemmen.

In de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur werd een discussie gevoerd over de juiste manier van stemmen. Sommige bestuursleden waren in de veronderstelling dat er werd gestemd volgens de reguliere wijze. Elk bestuurslid heeft dan één stem. Andere bestuursleden dachten dat er gewogen werd gestemd. Elk bestuurslid heeft dan een stem naar rato van het aantal gemeenten in zijn of haar gemeente. We vinden het belangrijk dat er tijdig opheldering komt over de juiste wijze van stemmen.

Financiële gevolgen

Vanaf 2027 gaat de herziene kostenverdeelsleutel in en stijgt onze jaarlijkse bijdrage aan de VRGZ enigszins. We betalen jaarlijks ongeveer één euro per inwoner extra. Ondanks onze voorkeur voor het lineaire ingroeimodel is de verwachting dat er een meerderheid instemt met het niet-lineaire ingroeimodel. Dit zou betekenen dat we niet geleidelijk ingroeien, maar vanaf 2027 direct te maken hebben met een structureel bedrag aan jaarlijkse meerkosten. Als het AB toch kiest voor het lineaire ingroeimodel, dan groeien we de komende vijf jaar langzaam in en betalen we dit extra bedrag pas over vijf jaar.

Vervolgstappen

Als dit voorstel akkoord is, wordt het raadsvoorstel voorgelegd aan de gemeenteraad. Na de behandeling in de raad wordt de definitieve zienswijzebrief in bijlage 1 verstuurd. We versturen de zienswijzebrief naar de VRGZ.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.